

University of Groningen

Entrepreneurial Regions

Modrego Benito, Felix Antonio

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2016

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Modrego Benito, F. A. (2016). *Entrepreneurial Regions: Causes and Consequences of the Spatial Variation of Entrepreneurship*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. University of Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Samenvatting

Ondernemerschap wordt beschouwd als een belangrijke motor voor regionale groei, door het scheppen van werkgelegenheid, stijging van de productiviteit en innovatie. Desalniettemin toont ondernemersactiviteit tussen regio's scherpe en aanhoudende verschillen, dit is mogelijk één van de belangrijkste redenen voor de waargenomen kloof op het gebied van subnationale ontwikkeling in praktisch vrijwel alle landen van de wereld. Dit proefschrift bouwt voort op recente ontwikkelingen van de New Economic Geography (NEG), de Endogenous Growth Theory en de Economics of Entrepreneurship waarbij onderzoek wordt gedaan naar de locatie-gerelateerde oorzaken en gevolgen van ruimtelijke variaties binnen ondernemerschap.

De belangrijkste doelstelling van dit proefschrift is een bijdrage te leveren aan het begrijpen van ruimtelijke variaties in ondernemerschap en de relatie met regionale groei en ontwikkeling. Om bij te dragen aan het bovengenoemde doel, dit proefschrift: i) typeert de nationale en lokale randvoorwaarden voor ondernemerschap en innovatie in een snel groeiend ontwikkelingsland (Chili) (hoofdstuk 2); ii) ontwikkelt een model en biedt empirisch bewijs van de relatie tussen regionaal marktpotentieel, plaats-specifieke bedrijfskosten en bedrijfsdichtheid (hoofdstuk 3); iii) ontwikkelt een model en biedt empirisch bewijs van de relatie tussen regionaal marktpotentieel, lokale lonen en de mate van ondernemerschap (hoofdstuk 4); iv) ontwikkelt een model en biedt empirisch bewijs van de relatie tussen regionaal ondernemerschap, kennisvoorraad en innovatie (hoofdstuk 5); en v) schetst belangrijke opkomende onderzoeksvragen en beleidsimplicaties voortvloeiende uit de resultaten (hoofdstuk 6).

De drijvende hypothese is dat economische geografie van belang is voor regionaal ondernemerschap en dat ondernemerschap regionale innovatie en groei bevordert. Terwijl elementen zoals maktomvang en agglomeratie economieën al lang zijn erkend als de belangrijkste voorwaarden om ondernemerschap te kunnen laten bloeien, blijft de rol van het verbinden van interregionale vraag bij het vormen van ruimtelijke verdeling van ondernemerschap een grotendeels verwaarloosd onderwerp. Voor potentiële ondernemers die locatie kiezen schept grotere markttoegang winstmogelijkheden. Tegelijkertijd zorgt een grotere toegang tot de markt tot stijging van lokale lonen waardoor voor individuen de motivatie om ondernemer te worden afneemt. Tot op heden zijn er geen ruimtelijk economische modellen die deze relaties afzonderlijk aanpakken, noch de hypothetische compenserende effecten tussen deze twee aspecten. Aan de andere kant, terwijl de positieve effecten van het ondernemerschap voor de regionale innovatie al lang erkend is, zijn er nog veel resterende vragen met betrekking tot de specifieke mechanismen waardoor deze relatie

zich ontvouwt. In het bijzonder is er geen bewijs van de potentiële rol van ondernemers vungerende als brug tussen lokale kennis bronnen en de markt binnen de regionale context.

De specifieke onderzoeksvragen die dit proefschrift aanpakt zijn: i) Bestaan er kern-periferie kloven in de lokale randvoorwaarden voor ondernemerschap en innovatie in Chili? (Hoofdstuk 2); ii) Heeft het verbindinden van ruimtelijke vraag invloed op het aantal regionale bedrijven? (Hoofdstuk 3); iii) Wat is de invloed van marktpotentieel op regionale toevoer van ondernemers? (Hoofdstuk 4); iv) Draagt het ondernemerschap bij aan regionale innovatie? (Hoofdstuk 5); en v), wat kunnen we zeggen over een actieve-plaats gebaseerde benadering van het beleid om ondernemerschap te bevorderen? (Hoofdstuk 6).

Om deze vragen te beantwoorden, ontwikkelt dit proefschrift toetsbare, microeconomisch gefundeerde modellen van locatie en ondernemerschap, en van het ondernemerschap en regionale innovatie. De modellen zijn getest gebruik makende van Chileense gegevens. Om verschillende redenen is Chili is een interessante case om te bestuderen kijkende naar de relatie tussen locatie, ondernemerschap en innovatie. Ten eerste is er een sterke sociale en politieke betrokkenheid met innovatie en ondernemerschap als hefbomen voor inclusieve groei. Ten tweede is er ogenschijnlijk veel activiteit rondom ondernemerschap in het land, terwijl de resulterende innovatieve prestaties laag zijn. Ten derde is Chili, op het eerste gezicht, een schoolvoorbeeld van een kern-periferie economische geografie; het heeft een vrijwel lineaire fysische geografie gekenmerkt door een sterk stedelijke primaat.

Dit onderzoek analyseert drie specifieke aspecten van het regionale ondernemerschap in Chili: het aantal bedrijven (hoofdstuk 3), de zelf-arbeidsparticipatie (hoofdstuk 4) en het aantal nieuwe bedrijven (hoofdstuk 5). Samen zorgen deze drie maatregelen voor een brede vertegenwoordiging van de mechanismen achter de ruimtelijke variatie van ondernemerschap en van de gevolgen van deze variatie voor regionale economien.

Hoofdstuk 2 geeft een profiel van de Chileense economie weer, gericht op de nationale en lokale randvoorwaarden voor ondernemerschap en innovatie. Met kwantitatieve gegevens zal een ruimtelijk uitgesplitst profiel van deze voorwaarden en contrasten, eerdere kwalitatieve bevindingen met betrekking tot de kern-periferie patronen van kansen voor ondernemerschap en innovatie weergegeven worden. De resultaten geven aan dat de voorwaarden voor *algemeen ondernemerschap*, zoals toegang tot krediet en bedrijfsdynamiek, niet worden geconcentreerd in de kerngebieden, hetzij nationaal of binnen regio's. Bovendien hebben economische omstandigheden die zelfstandig ondernemerschap stimuleren zoals relatief lage lonen en hoge werkloosheid de overhand in de periferie. Daarentegen zijn de randvoorwaarden die innovatie en *productiever ondernemerschap* mogelijk maken, met name het aanbod van geavanceerd menselijk vermogen, technologische infrastructuur en agglomeratie externaliteiten, zeer geconcentreerd in kerngebieden. Deze resultaten motiveren de daarop volgende economische geografie benadering van de ruimtelijke variatie van ondernemerschap en innovatie in het land.

Hoofdstuk 3 bespreekt de relatie tussen de potentiële markt en het regionaal aantal en de grootte van bedrijven. Het presenteert een aanpassing van het canonical core-periphery model van de New Economic Geography (NEG) voorspellende, *ceteris paribus*, meer bedrijven per hoofd van de bevolking in gebieden met een groter marktpotentieel en minder bedrijven per hoofd van de bevolking waar de plaats-specifieke vaste kosten hoger zijn. Econometrische schattingen op het niveau van Chileense gemeenten over de periode van 2005-2010 bevestigen dat deze verhoudingen aanhouden, evenals de agglomeratie krachten voorspeld door de NEG theorie. Simulatie-experimenten tonen aan dat bij significantie, de gevolgen van het verbinden van de interregionale vraag op het aantal bedrijven per hoofd van de bevolking van kort ruimtelijke bereik, snel vervagen naarmate de afstand groter wordt.

Hoofdstuk 4 presenteert een ruimtelijk-expliciet beroepskeuze model om inzicht te krijgen in alle gevolgen van toegang tot de markten bij de afweging waar individuen aan bloot worden gesteld bij het maken van een keuze tussen ondernemerschap en loonarbeid. Het model voorspelt een positief *partieel effect* van de marktpotentie op de regionale aanvoer van ondernemers als gevolg van de eerder besproken vraaggestuurde winstmogelijkheden. Daarnaast is een negatief *partieel effect* van binnenlandse lonen op de mate van regionaal ondernemerschap aanwezig, gegeven dat lonen de alternatieve kosten zijn van het kiezen voor ondernemerschap. Aangezien de lonen ook afhankelijk zijn van het regionaal marktpotentieel, brengt een stijging van deze variabele zowel een pro-ondernemerschap als een anti-ondernemerschap effect met zich mee. Volgens het voorgestelde model, in balans, deze tegengestelde effecten compenseren elkaar exact. De uit een panel verkregen econometrische schattingen met betrekking tot het aantal niet-agrarische ondernemers in Chileense gemeenten bevestigen de locatie-gerelateerde wisselwerking zoals benadrukt door het model.

Hoofdstuk 5 focust op de relatie tussen ondernemerschap en regionale innovatie. Dit hoofdstuk presenteert een model van deze relatie op basis van de ondernemende functie van het koppelen van pure kennis en economische innovatie. In het model is regionale innovatie het resultaat van een willekeurige koppeling tussen beschikbare uitvindingen en ondernemers, hierdoor wordt het mogelijk gemaakt om het aantal innovaties als een functie van het aantal ondernemers en onderzoekers in de regionale economie vast te stellen. Dit basismodel is uitgebreid zodat er rekening gehouden kan worden met andere aanvullende factoren zodat plaatselijke kennis vergaring en de in de regionale wetenschappelijke literatuur voorgestelde overloopeffecten geconditioneert kunnen worden. De empirische toepassing wordt uitgevoerd met een panel gegevensreeks van octrooiaanvragen in Chileense gemeenten over de periode 2002-2008. De resultaten wijzen op een sterke kracht van de activiteit van lokaal ondernemerschap voor de ruimtelijke variatie in innovatie. Deze relatie is grotendeels robuust in de aanwezigheid van de andere belangrijke determinanten van regionale innovatie.

Tot slot, hoofdstuk 6 distilleert een aantal onderzoeks en beleids implicaties die voortvloeien uit de resultaten in dit proefschrift. Een aantal potentiële richtingen met betrekking tot opkomende onderzoeks onderwerpen, zijn: i) patronen in de ruimtelijke verdeling van verschillende vormen van ondernemerschap (bijv. mogelijkheidgedreven en noodzakelijkheid gedreven ondernemers); ii) de gevolgen van heterogene

arbeidsmobiliteit op regionaal ondernemerschap; iii) kennis koppelings modellen met heterogene middelen en ruimtelijke afhankelijkheid; iv) structurele analyse van de relaties tussen locatie, ondernemerschap, innovatie en regionale groei; en v) verschillen tussen industrieën op het gebied van de locatie-ondernemerschap-innovatie relatie.

In termen van beleidsimplicaties voor de Chileense case, beveelt dit proefschrift het volgende aan: i) een duidelijker onderscheid tussen de verschillende vormen van ondernemerschap en de verschillende beleidsdoeleinden die ze dienen; ii) heroriëntatie van het beleid ter ondersteuning van ondernemerschap ten aanzien van een grotere focus op meer *innovatieve* en *productieve* vormen van ondernemerschap; iii) het gebruik van plaatsgebonden beleid dat zou kunnen helpen bij het opbouwen en/of versterken van lokale randvoorwaarden door het stimuleren van de meer productieve vormen van ondernemerschap, vooral in de periferie; en iv) een meer systematische aanpak van regionale innovatie, waar ondernemerschap een centrale focus is binnen het beleid ter ondersteuning van ondernemerschap, aangevuld met strategische plaatsgebonden investeringen van technologische infrastructuur.